

Illinoiska relifna administracija sprejela ultimatum iz Washingtona

Federalne dajatve bodo ustavljene, ako ne bo država prispevala določenega deleža za oskrbo brezposelnih revežev. Gubernator Horner s svojimi pristaši ponovno poskuša pridobiti bormo iz Springfieldu za zvišanje kupčijekega davka, ki je po njegovem mnenju "edini izhod." Država mora dobiti vir novih dohodkov do 30. aprila

18. apr. — Federalna administracija je zavrnila, da bo ustavila nadaljnje poskušnje za nasicevanje bednih, državna legislatura ne bo do aprila zagotovila \$3,000,000 letno kot svoj prispevek v izvršni. Harry Hopkins, namestnik federalne relifne administracije, je v tem smislu obvestil O. Hunterja, svojega zakonika v Chicagu.

Robert J. Dunham, načelnik relifne komisije, je na prvi teži obvestila posvarilne relifne uprave, da morajo delodajalci prispevati za oskrbo brezposelnih revežev. Dunham je poudaril, da bodo nekatere neupravnosti izprale sredstev omejenim datumom.

Gubernator Horner je izjavil, da sprejete načrte za zvišanje davka edini izhod. Člani državnih zbornic, ki jih je imel v oskrbi, so v nižji državni zbornici, gubernator upa, da bodo pri tem glasovanju sprejeti v zbornicah. Včeraj je Horner ure konferiral z voditelji tega senata o situaciji.

Legislatura sprejela določeno načrte, bo kupčijski davki zvišan od dveh na tri odstotke, kar bo prineslo \$3,000,000 mesečno v relifni sklad, vsoto, ki jo je določila federalna relifna administracija. Illinois je prispevala \$1,500,000 mesečno v omejenem skladu.

Illinoiska relifna komisija je odločila, da bodo stroški za oskrbo brezposelnih revežev v mesecu znašali \$13,300,000, na razpolago ima samo delilijonov dolarjev.

Arhivar v Sibiriji

17. apr. — Arhivar v Sibiriji, je bil te dni v Moskvi, ker je razdal lokalnim organizacijam pol milijona dokumentov, ki jih je imel v oskrbi. Arhivar si je najbrž mislil, kaj velja staro papir, ko pa je prišlo veliko pomankanje papirja, pisane in zavijanje. Med temi dokumenti je bila tudi zbirka letakov iz časov vojne.

Arhivar je bil zapretil s stavko

17. apr. — Okrog 25,000 arhivarjev v Sibiriji, ki so bili zapretili s stavko, so se združili v eno organizacijo. Delodajalci so jim plačali \$30 in skrajšali delovnega dneva na 36 ur. Arhivarji so dali malo podpore delavcem v stavki, ki je naprejala proti lastniški in kapitalistični, katere krsenje pravilnika za to stroje.

Arhivarji v Čehoslovakiji

MORNARJI VZTRAJAJO V STAVKI

San Francisco, Cal. — (FP) — Mornarji, ki so zastavkali na ladjah za prevažanje olja, se pogumno drže in so si svesti zmage. Zadnji poskus delodajalcev, da obnovijo promet s stavkokazi, se je izjalovil.

Poselni odbor, ki ga je imenovala načelnica zveznega delavskega departmenta, skuša skuša pregovoriti unije — Masters, Mates & Pilots, Marine Engineers Beneficial Ass'n in International Seamen — na umaknitev zahteve, da morajo delodajalci uposliti samo unijske delavce, toda naletel je na veliko opozicijo.

Vse kaže, da se bo stavka raztegnila tudi na druge izurjene mornarske delavce. Unija pleskarjev je že odredila glasovanje glede oklica stavke, katere cilj bo zvišanje mezd in izboljšanje delovnih pogojev.

Mystic Line, ki lastuje več tovornih parnikov in kateri vzdržujejo promet med pristanišči ob zapadni obali, je že podpisala pogodbo z unijami in znamenja kažejo, da bodo tej družbi sledile tudi ostale.

Sovjeti ustrelili 60 zločincev v enem mesecu

Moskva, 17. apr. — Nadaljnji osem na smrt obsojenih zločincev je bilo ustreljenih včeraj v Moskvi. Šest od teh je obsodila sodnica Marija Kireva. Z najnovejšimi eksekucijami je število usmrčenih zločincev naraslo na 60 v enem mesecu.

Vodja legije hujška k nasiljem

"Vse radikalce je treba pobesiti"

New Castle, Pa. — (FP) — M. J. Kane, načelnik krajevne organizacije Ameriške legije, je na javnem shodu pozval tovariše-legionarje, "naj vzamejo zakon v svoje roke in linčajo komunistične agitatorje in druge prekucehu."

Kane je rekel, da bi se Amerika kmalu iznebila prevratnih elementov, ako bi postojanka Ameriške legije v vseh mestih pobesile glavne voditelje, druge pa izgnale. Kane je uradnik Jones & Laughlin Co., združnice jeklarskega trusta, ki terorizira prebivalstvo v jeklarskih središčih.

Kanejev govor je izzval proteste celo v meščanskem časopisu. List "Elwood City Ledger" je objavil uvodnik na prvi strani, v katerem je ožigosal vodjo legionarjev. Zapisal je, da bi morale avtoritete poslati Kanega v zapor, ker je odprto pozival na nasilstva.

Unija izvojevala priznanje

Cincinnati, O. — Crosley Radio Corp. je po desetdnevni stavki priznala unijo, starostne pravice delavcev in ugodila zahtevi za zvišanje mezd za 15 odstotkov. Okrog štiri tisoč delavcev je bilo zavezovanih v stavki.

Domače vesti

Novi grobovi v Penni
Moon Run, Pa. — Tu je umrl Frank Baloh, star okrog 60 let in doma iz Gornjega Tuhinja pri Kamniku. Tu zapušča ženo in brata, v starem kraju pa dva brata in sestro. Bil je član SNPJ.

Steelton, Pa. — Pred kratkim je tu umrl Marko Kofalt, eden izmed pionirjev te naselbine in doma iz Božjakova pri Metliki v Beli Krajini. Bil je dolgo let v Ameriki in tu zapušča ženo, štiri sinove in tri hčere. — Dalje je tukaj umrl Jos. Šuklje, star 50 let in doma iz Bušinj vasi od Suhorja pri Metliki v Beli Krajini. V Ameriki je bil 33 let in tu zapušča ženo, pet odraslih otrok in sestro. — Nadalje sta tu umrli Mary Repoš, stara 20 let in Ana Lopatec, stara 17 let.

Nov grob na zapadu
Pueblo, Colo. — Tu je umrla Mary Vadal, stara 58 let in doma iz Ilirske Bistrice na Primorskem. Bila je članica društva 21 SNPJ in tu zapušča moža, sina, dve hčeri in brata.

Firma, ki je izgubila orla, še vedno dobiva naročila

Washington, D. C. — Vlada še vedno daje naročila Colts Patent Firearms Co., ki je pred nekaj tedni izgubila znak plavega orla, ker je kršila točko 7 A zakona o obnovi. Firma izdeluje strojnice za ameriško armado in vojni department še ni preklical pogodbe med njim in kompanijo.

Odbor NRA je naznanil, da so v teku pogajanja in da mora rešiti nekatera legalna vprašanja, nakar bo podal odlok v tej zadevi. Unija strojnikov in dve drugi, ki sta včlanjeni v Ameriški delavski federaciji, so oklicale stavko pred več tedni, ko je firma odklonila pogajanja z njimi. Federalni delavski odbor je odločil, da se mora kompanija pogajati s predstavniki teh unij, toda firma je odlok ignorirala in s tem izzvala stavko.

Konferenca jeklarskih delavcev

Pittsburgh, Pa. — Clarence Irwin, predsednik šestega distrikt Amalgamated Ass'n of Iron, Steel & Tin Workers, je sklical konferenco jeklarskih delavcev na 23. aprila. Konferenca je bila oklicana kljub opoziciji s strani predsednika asociacije, M. Tigha, kateri je že dolgo časa predmet ostre kritike s strani militantnega članstva. Pred nekaj meseci je Tigha izključil večje število krajevnih jeklarskih unij iz asociacije, ker so poslale delegate na konferenco, ki je bila sklicana proti njegovim volji.

Eksplozija v Kanadi ubila sedem rudarjev

Stellarton, N. S. — Silna eksplozija plinov v premogovniku Allan, ki je last Acadia Coal Co., je 16. aprila zasula sedem delavcev pod zemljo in upanja ni, da bi se mogli rešiti. Rudarji so pokopani 1500 čevljev globoko pod zemljo. V istem premogovniku je bilo 88 rudarjev ubitih med eksplozijo leta 1918.

Se eden nacij ubit v poljskem koridorju

Svobodno mesto Gdansk, 17. apr. — V izgreh med Poljaki in nemškimi fašisti, ki so se včeraj ponovili v okolici Gdanskega, je bil ubit nacij Rudolf Reick. Policija še ni našla njegovih napadalcev.

Ozadje Hearstove propagande

Prominentna pisatelja pravitva, da časopisni magnat gladi pot fašizmu

New York. — (FP) — Hearst je prepričan, da bo fašizem zavladal v Ameriki in od dela na vse kriplje, da pospeši njegov prihod.

Tako pravita Oliver Carlson in Ernest Sutherland Bates v seriji člankov, ki sta jih objavila v magazinu "Common Sense". Carlson je že dolgo časa aktiven v delavskem gibanju in bil je več let profesor na čikaški univerzi. Bates pa je prominenten ameriški pisatelj in kritik.

V tej seriji člankov sta avtorja razkrila ozke zveze med časopisnim magnatom Hearstom in "fathom" Coughlinom. Ko se je slednji nedavno mudil v New Yorku, je stanoval v Hearstovem apartmentu v hotelu Warwick. V zvezi s tem je značilno dejstvo, da Coughlin ni v svojih radiogovorih še nikdar napadel Hearsta, dočim je vzel na piko vse druge vodilne bankirje in industrijce.

Hearstova ekonomska moč je velika. On poseduje verigo časopisov in magazinov, ogromna zemljišča in trgovsko mornarico; dalje deloma kontrolira filmsko industrijo, ki mu pomaga pri širjenju antiradikalne propagande. Kot kapitalist se sicer ne more primerjati Fordu ali Morganu, toda kot oboževan kapitalist, ki razpolaga z orožjem propagande v obrambo svojih in svojega razreda interesov, mu ni enakega na vsem svetu, pravita avtorja.

Hearst ima zveze tudi s Hitlerjem. Njegova International News Service ima monopol nad vsemi ameriški vestmi, ki jih objavlja nacijski tisk, nad katerim ima vlada popolno kontrolo. Nemško časopisje vidi že sedaj v Hearstu in Coughlinu voditelja ameriškega fašizma.

Zadružna klinika v Toledu

Toledo, O. — Tu je bila pred kratkim ustanovljena zadružna klinika, ki bo nudila zdravniško oskrbo revežem po nizkih cenah, s sodelovanjem federalne relifne administracije. Nad 150 zdravnikov se je prijavilo v službo klinike. Vse družine, ki so na relifni listi, bodo deležne zdravstvene oskrbe in zdravniški bodo prejeli plačo iz relifnega fonda.

Relifarje vozijo v Alasko

Washington, D. C. — Federalna relifna uprava naznanja, da bo te dni poslala prvih 1500 oseb v Alasko, kjer je ustanovila kolonijo. Kolonisti, ki so se prostovoljno prijavili za odhod v Alasko, so bili na relifu v Michiganu, Minnesoti in Montani. Vlada jih pošlje na sever z mornaričnim transportnim parnikom.

Avtomobil novega tipa, ki je bil narejen v sovjetski avtni tovarni.

ROOSEVELTOV NAČRT IZZIVA VROČE DEBATE

Lundeenov osnutek ima mnogo pristašev

OPOZICIJA V SENATU

Washington, D. C. — (FP) — Administracijski načrt socialnega zavarovanja, ki je silno pomankljiv, ima trdo pot v kongresu. Roosevelt sicer pritiska na kongres in zahteva uveljavljenje načrta v tem zasedanju, toda možnost, da bo položen na polico, ni izključena.

Kongresnik V. Marcantonio iz New Yorka se je izkazal kot dober voditelj opozicije proti Rooseveltovemu načrtu. Dejal je, da načrt sploh ne nudi zaščite brezposelnim in starim osebom. On je vodil odločen boj za uveljavljenje Lundeenovega načrta in pridobil precejšnje število pristašev, dasi je bil pri prvi preizkušnji moči v nižji zbornici porazen.

Glavno opozicijo proti administracijskemu načrtu vodi radikalni blok. Ta vidi v tem načrtu nizke pokojnine za neznačilno število ljudi, brezposelnostne podpore, katere bodo mogli kupiti le uposljeni in mizerno pomoč nekaterim, "da bodo lažje prenašali bedo."

Nasprotno pa Lundeenov načrt socialnega zavarovanja proglašajo načelo, da morajo biti vsi nezavarovani zavarovani. Vsaki osebi mora biti zagotovljen dostojen življenjski standard in vsaj tako velika podpora kakor povprečna plača neizurjenih delavcev. Stroške takega zavarovanja se ne sme naložiti na rame revežev, kakor določa administracijski načrt v proviziji za obdavljenje mezdnih izplačil, temveč se mora direktno obdavliti visoke dohodke.

Izgleda, da bo Rooseveltov načrt naletel na veliko opozicijo v senatu, če ga bo nižja zbornica sprejela v obliki, kakršno zahteva predsednik, kar pa ni gotovo. Vse kaže, da se bo debata zavlekla, če ne bo administracija pristala na revizije in kompromis.

1961 motoristov aretiranih v Chicagu

Chicago. — Mestna policija je ta teden začela z navalom na lastnike avtov, ki še nimajo licence za 1935. V ponedeljek in torek je bilo 1961 avtomobilistov aretiranih in drugih 500 je bilo posvarjenih, da jih čaka aretacija, če bodo še nadalje vozili naokrog z licenčnimi tablicami iz lanskega leta. Vsi aretiranci so bili obveščeni, da bodo oproščeni od denarne kazni, če si nabavijo letošnjo licenco do prihodnje sobote.

Protinacijski sentiment na Bavarskem

Monakovo, 17. apr. — Protinacijski mišljenje se širi na Bavarskem. Včeraj sta dva vodilna profesorja v Monakovem puštila službo v znak protesta proti nacijskemu terorju.

Francoski fašisti spet napadajo

Poostritev boja obeta politično krizo

Pariz, 17. apr. — Dva člana fašistične organizacije Croix de Feu, kateri načeljuje polkovnik Francois de la Rocque, sta bila včeraj aretirana, ko sta vdrila v urad socialističnega lista "Le Populaire". To je bil nadaljnji incident v seriji več drugih, ki so se dogodili po streški konferenci in kateri kažejo poostritev konflikta med radikalcem in fašisti.

Bolj resnega značaja je obleganje nekega šolskega poslopja v pariškem predmestju Morsang, ki traja že tri dni. Združena fronta — socialisti, komunisti in njih simpatičarji — se bori proti fašistom, ki hočejo zabraniti komunističnemu učitelju Dariusu de la Cori poučevanje otrok. Ta fašistični manever je del gibanja francoskih "patriotičnih" organizacij, ki hoče preprečiti poučevanje ateizma in internacionalizma v šolah.

Levičarji so obdolžili policijo pristranosti. Zadnje nedelje je policija razbila zborovanje Združene fronte, nasprotno pa ni nadlegovala fašistov, ki so se zbrali na svojem shodu. Ta shod, pravijo socialisti, je bil provokacijskega značaja, vendar ga je policija dovolila. Isti dan so se vrtili tudi izgrede v mestecu Carpentras, ki so rezultirali v bitki med fašisti in radikalcem.

Ti incidenti kažejo, da je Francija razdeljena v dva velika politična tabora in vlada je zaradi tega alarmirana. Napečnost se je zlasti povečala, ko se je stranka radikalnih socialistov, ki vzlic kričočemu naslovu predstavlja zmerno strujo, pridružila komunistom in socialistom v boju proti fašizmu.

40 rudarjev zgorelo v Koreji

Tokio, 17. apr. — Ogenj, ki je izbruhnil v rovu v Rananu, Koreja, je usmrtil 40 korejskih rudarjev.

Long ne dobi cvenka za javna dela

Ickes v konfliktu s "cesarjem Kingfishem"

Washington, D. C. — Harold L. Ickes, tajnik za notranje zadeve in administrator milijardnega fonda za javna dela, je zagrozil državi Louisiani, da ne dobi niti centa iz tega fonda, če državna uprava raztegne svojo kontrolo nad lokalnimi javnimi deli. Senator "Kingfish" Long, diktator Louisiane, je zadnje dni odredil svoji državni zbornici, naj raztegne to kontrolo.

Ickes je dejal, da federalna vlada ne bo podpirala z denarjem za javna dela Longove politične mašine in njegove propagande proti "new dealu", kar se bi gotovo zgodilo, če bi "Kingfish" razpolagal s federalnim denarjem za vse projekte javnih del v svoji državi. Ickes je imenoval Longa "cesarja Louisiane, ki pa še ni cesar Združenih držav."

Senator Long, ki se zdaj muči doma, je odgovoril Ickesu v časopisih, naj počaka, da se on vrne v Washington, nakar ga že "zapodi naravnost v pekel".

Stavka cestnih železničarjev končana

El Paso, Tex. — Stavka cestnih železničarjev, ki je paralizirala promet, je bila končana s kompromisom. Sporni stranki sta sprejeli predlog, da konflikt poravnava poseben odbor, v katerem bodo enako zastopani delavci in delodajalci, načelovalca pa mu bo nepristranska oseba.

VELESILE PRITISKAJO ZA UKOR ZA NEMČIJO

Zahtevajo, da Liga narodov kaznuje Nemčijo zaradi kršitve versajske pogodbe

PREDSTAVNIK FRANCIJE V ZAGATI

Zeneva, 17. apr. — Svet Lige narodov je na današnji seji glasno sprejel resolucijo Francije, Anglije in Italije proti nacijski Nemčiji zaradi kršenja versajske pogodbe. Samo Danska se je vzdržala glasovanja.

Berlin, 17. apr. — "Vrag naj vzame Ligo narodov", je bil odgovor Nemčije, ko je bila informirana, da je svet Lige narodov sprejel resolucijo, ki obsoja oboževatelje tretjega cesarstva.

Oficelni krogi so že prej namignili, da bo sledil popoln prelom med Nemčijo in Ligo narodov, ako bo resolucija odobrena v obliki kakor je bila predložena.

Zeneva, 17. apr. — Pierre Laval, francoski zunanji minister, je na včeršnjem zasedanju sveta Lige narodov obsodil Nemčijo kot mednarodno grešnico, ker je raztrgala versajsko pogodbo, ko je odredila splošno vojaško dolžnost. Zahteval je, naj Liga narodov določi kazni za Nemčijo v slučaju, da ponovno izvrši slične prestopke.

V imenu Francije, Anglije in Italije je Laval prebral resolucijo, ki so jo predstavniki teh držav sprejeli na streški konferenci. Ta resolucija vsebuje o strobo osodbo Hitlerjeve Nemčije, ki se je pričela oboževati kljub določbam versajske pogodbe, ki to prepovedujejo. Dalje resolucija odobrava pakte medsebojne pomoči, kakršne namestava Francija in sovjetska Rusija v kratkem podpisati.

Po govoric, katere so imeli Laval, angleški zunanji minister Simon, baron Aloisi, predstavnik Italije, in reprezentant Čehoslovakije Beneš, v katerih so odobraval streški dokument, so se oglašali poljski zunanji minister Beck, zastopnik Španije Madariaga in danski zunanji minister, ki so kritizirali resolucijo, nakar je bila seja zaključena. Svet Lige narodov se bo danes ponovno sestel in glasoval o resoluciji.

Nekateri opazovalci vidijo v resoluciji le platonsko obtožbo Nemčije in ji ne pripisujejo velike važnosti, dočim je drugim dokaz solidarnosti med Francijo, Anglijo in Italijo, katere se Hitler boji. Izgledi kažejo, da bo svet Lige narodov odobril resolucijo, dočim se bodo zastopniki Poljske, Danske in južnoameriških republik vzdržali glasovanja in tako ne bo imel odlok prave avtoritete. Evropska situacija se ne bo dosti spremenila, čeprav bo resolucija sprejeta.

Laval je do zadnjega upal, da bo sprejet nekakšen kompromis, ki bi ga lahko odobrile vse članice Lige narodov, da ne bi on sam nastopal v vlogi tožnika proti Nemčiji. On namreč ni računal na sejo francoskega kabineta, ki se je izrekel za odločen nastop proti Nemčiji. Dobil je nove instrukcije, naj obtoži Nemčijo in zahteva, da Liga odobri stališče Francije.

Odkar je Laval vstopil v Flandinov kabinet, se mora boriti proti desničarski opoziciji. Očita mu, da goji upo, da bo prišel čas, ko se bo treba direktno pogajati z Nemčijo in desnica smatra to za izdajstvo. Na drugi strani ga pa napadajo levičarji zaradi njegove hladnosti napram sklenitvi militaristične pogodbe z Rusijo, v kateri vidi on povečanje napetosti med Francijo in Nemčijo.

rem bodo enako zastopani delavci in delodajalci, načelovalca pa mu bo nepristranska oseba.

PROSVETA
THE ENLIGHTENMENT
GLASLO IN LASTNINA SLOVENSKE NARODNE JEDNOTE

Organ of and published by the Slovene National Benefit Society

Subscription rates: for the United States (except Chicago) and Canada \$5.00 per year, Chicago and Cicero \$7.50 per year, foreign countries \$10.00 per year.

Advertising rates on agreement. Manuscripts of communications and unsolicited articles will not be returned. Other manuscripts, such as stories, plays, poems, etc., will be returned to sender only when accompanied by self-addressed and stamped envelope.

Member of the Federated Press

Glasovi iz naselbin

Zanimive beležke

Poročilo iz Colorada

Louisville, Colo. — Tukaj se imamo nekako srednje. V rovih se prilično dela, tako da se preživimo. Seveda, nekateri rovi obratujejo bolj kot drugi, v poletnem času se pa na splošnem v rovi malo dela.

Farmarstvo zelo slabo izgleda, kajti 10 mesecev ni bilo ne dežja ne snega, da bi zemljo namočilo. Zadnjih par dni pa smo imeli precej prahu, da je nebo zatemnilo. Dne 9. aprila je začelo deževati in smetati, tako da je malo namočilo in morda bomo čez en mesec videli zeleno travo.

John Malovrh, predsednik društva št. 218 SNPJ, se nahaja v bolnišnici, kjer se bo moral podvreči operaciji na prisadu v ušesu, kar je precej nevarno. Drugi bolnik je tajnik našega društva John Ambrožič. Tudi on se nahaja v bolnišnici in ima nekako notranjo bolezen. Ne vem, kako težko je bolan, ker sem od daljen od društvenega sedeža Denver celih 22 milj. Vsi člani društva št. 218 SNPJ želimo našima bratoma hitrega okrevanja. Oba sta izredno dobra družstvena odbornika in zvesta člana naše organizacije, naše najboljši in največje slovenske organizacije SNPJ.

V okolici Denverja je v enem letu umrlo precej Slovencev. Dva sta se v promotorju tako težko poškodovala, da sta podlegla v bolnišnici. Ne vem, od kje sta bila doma, oba pa imata tukaj svoje družine. To sta bila John Tegel, moj prijatelj (mnogokrat smo se skupaj veselili na njegovi farmi), in John Penko, s katerim pa nisem bil znan. Prizadetim družinam obeh moje iskreno sožalje!

Storklja se je oglasila pri družini podpredsednika društva št. 218 SNPJ Johna Levnika in ji pustila brhko hčerko. Dne 7. aprila se je vršilo imenovanje deteta in ob tej priliki se nas je zbrala vesela družba slovenskih družin. To je bilo največje slavlje te vrste kakršnega se nisem videl med Slovenci. Seveda je bilo na razpolago raznih dobrot. Gostje so se lepo zabavali v prijazni in veseli družbi, imeli smo dva muzikanta in rajanje se je zaključilo šele ob 3. zjutraj. Zeleni smo, da se bi storklja zopet oglasila pri tej prijazni družini, da bi spet imeli lepo zabavo kot smo jo imeli 7. aprila. Iskrena zahvala Levnikom za postrežbo in prijaznost.

Frank Hafner, 218.

Poročilo zastopnika Prosvete

Sharon, Pa. — Ker so mi na mojem potovanju nekateri povedali, da so pisali po moj naslov upravnistvu Prosvete, sem se odločil, da ga navedem pod tem dopisom, da ne bo treba upravnistvu teh sitnosti. Spodnji naslov ostane stalno eden in isti, dokler se ne "preumfam" v deželo večnih lovišč, kakor nazivajo Indijanci svoja "nebesa", o katerih pa itak nihče nič ne ve.

Zadnjič sem poročal, da sem v naselbini Meadowlands obiskal dolgoletnega prijatelja in njegovo družino, kjer so mi imenitno postregli, zakar se jim iskreno zahvaljujem. Takrat sva dobila dva nova naročnika, nekateri pa so obljubili, da se bodo naročili prihodnje. Od tam sem se poslovil kljub deževnemu vremenu in se podal v Strabane, ker mi je tajnik društva št. 138 SNPJ obljubil, da me bo 6. aprila pospremil in pomagal k boljši agitaciji. Žal, da se to ni moglo zgoditi, ker sem se bil precej prehladil, tako da sem moral odpotovati domov. Lotevala se me je pljučnica, katero pa je moja žena še pravočasno prepoznala. Zdravnik mi je ukazal, da moram ostati v gorki postelji, žena pa mi je neprestano stavila gorke obklade in po treh dneh smo s skupnimi močmi pljučnico udušili, tako da sem izven nevarnosti.

Na Strabanu sem izvedel, da bodo na 4. julija obhajali 25 letnico društva 138 z velikim slavljem in da bo tja prišel kot glavni govornik br. Filip Godina s svojo soprogo iz Chicaga. To bo 25 letnica društva Postojnska jama št. 138 SNPJ. Pričakuje se velika udeležba z vseh strani, celo clevelandška federacija družtev SNPJ se bo udeležila tega slavlja, tako seveda tudi federacije jednotlivih društev z vse zapadne Penne.

Bratu Godini, upravniku Prosvete, svetujem, da bi letošnje počitnice prebil med nami v pennsylvanski hribih in ga zagotavljam, da bo tukajšnje podnebje njegovi soprogi zelo prišlo, kajti tukajšnji sveži zrak se precej razlikuje od velikomestnega. Poleg tega bi lahko obiskala več naših društev, kajti v naši državi je največ jednotnih postojank. Prepričan sem tudi, da je v naši državi največ naročnikov našega dnevnika Prosveta. Zato bi bilo priporočljivo in lepo, če se bi upravnik in njegova soproga odločila za počitniški poset med nami. Glede stanovanja in postrežbe bodo že člani in jednotina društva poskrbeli kjerkoli se bi nahajala. Največ naših društev je v okolici Pittsburgha, v okraju Westmoreland in v okolici Johnstowna. V večini teh krajev društva lahko v kratkem skličejo skupaj več občinstva, četudi ne pride na soboto ali nedeljo. S tem bi upravnik tudi pokazal, da si želi stike z naročniki in čitatelji. Za to potovanje se bi morala odločiti že v maju.

Da ne bom agitiral le za oddajna društva, se moram spomniti tudi prireditve društva št. 262 SNPJ, ki se bo vršila v soboto 27. aprila ob 7.30 zvečer. To bo koncert, na katerem bo nastopilo tudi pevsko društvo Slavec, ki ni izurjeno le v petju, temveč tudi v igranju. Kdor je že slišal ta pevski zbor, mora priznati, da je povsod žel priznanje. Zato se pripravimo, da nas obiščete omenjeni večer v velikem številu. S tem bomo pokazali našim pevcem, da znamo ceniti njihov trud. Vabijo se vsi tukajšnji in okoliški rojaki, tako tudi vsi iz Pittsburgha in Canonsburga, posebno rojaki iz Aliquippa, Ambridga in Cyereta.

Kaj pa moonrunski ženski pevski zbor? Ali ne bi tudi ta skupina prišla k nam, da pokaže, kako znajo naše Moonrunčanke lepo peti? Jaz sem jih že slišal, pa bi jih še večkrat rad slišal. Br. Maček nas je že večkrat obiskal in J. Ambrožič, Kralin Jerala so že večkrat napravili daljše izlete. Ker njihove žene pojo pri imenovanem zboru, bi bilo zelo lepo, če se bi vsi skupaj pripeljali dne 27. aprila k nam. Naš pevski zbor je tudi že precej žrtvoval za razne izletne koncerte in je pripravljen vsak čas uslugo vrniti.

Dne 27. aprila vsi v Sharon! Vsi posetniki bodo lepo sprejeti in postreženi, zakar bo skrbel veselični odbor. Na svidenje!

Anton Zidanšek,

R. D. 1, box 163, Sharon, Pa.

Vesti iz Canonsburga

Canonsburg, Pa. — Na velikončno nedeljo 21. aprila ob 2. polpodne uprizaro dramski klub Soča dramo "Rdeče rože", ki bo sedaj prvič igrana v Penni.

Zadnje dni marca se je tukaj vršil shod, na katerem je nastopil kot glavni govornik Joško Oven iz Chicaga, ki je obdrževal shode v več okoliških naselbinah, katerih se je udeležilo precejšnje število žensk. Njegovi govori so se posebno dopadli ženskam. Podal je sliko razmer, kako so fantje in mošje trpeli in umirali na bojnem polju za gospodarje kapitaliste, medtem ko so bili fantje in mošje bogatih družin lepo doma na varnem ali pa kje v ozadju za fronto. Podlegel ni niti eden general ne duhoven, padali pa so delavci, ki so se tepli za močnega magnata. Ako se kmalu ne zdravimo, bo prihodnja vojna hušja in grozovitejša od

COURT BACKS GOVERNMENT ON GOLD; 54 FOR BOND PAYMENT IN NEW DOLLAR; BUSINESS SURGES FORWARD, STOCKS RISE

IMPETUS GIVEN TO TRADE

Ending of Uncertainty
Renews Advance in
General Activity.

List "New York Times" je z velikim naslovom naznanil odlok vrhovnega sodišča, s katerim je podprlo Rooseveltovo politiko.

zadnje. Kajti sedaj imajo mnogo bolj izpopolnjeno morilno orožje in pline, tako da bi mesto Pittsburgh lahko bilo v treh urah pokončno. V prihodnji vojni bodo največ trpeli otroci in žene.

Do 1. aprila smo še precej dobro delali, sedaj pa delamo en dan ali dva v tednu. Nekateri rovi delajo malo boljše. Tovarna obratuje neprenehoma; v njej je zaposlenih precej Slovencev.

Naselbina Strabane še precej dobro napreduje. Imamo združeno prodajalno, ki ima nad 200 delničarjev, pa tudi posojilnico in dvorano.

Tu okoli Pittsburgha so začeli beračiti za novo cerkev, ker jim je stara cerkev sv. Patrica pogorela. "Father" Cox hoče imeti novo, ki bo stala \$250,000. Če bi nabirali denar za cerkev razdirati, bi bilo pač bolj umestno, kajti cerkev je prva kapitalistična podlaga. Duhovniki pridigajo, da bomo imeli nebesa na "onem svetu", oni pa jih imajo že na tem svetu, ker dobro vedo, da na "drugem svetu" jih ni.

Anton Rozanc.

Cvetne butare

Sharon, Pa. — Danes, ko to pišem, je cvetna nedelja. V starem kraju smo namreč običajno na cvetno nedeljo nosili v cerkev težke butare, da so jih gospod fajmošter blagoslovili.

Kar se tiče moje osebe, imam dovolj težko butaro, katero so mi naložili na moje rame že ob zibel, da jo moram nositi skozi svoje življenje. Da, da, trnjeva in težka je ta življenska butara, ki jo moramo nositi do konca naših dni.

Po cvetni nedelji pride velikonca. Zame to ni nič velikega — nove obleke si ne bom nabavil, ker nimam denarja; zadovoljiti se bom moral z mojimi edinimi nogavicami. In za hren, ki tudi spada k velikinoči, mi ni treba skrbeti; tega mi ne manjka in mislim, da tudi mnogim drugim ne. Za dobro mero dobimo večkrat še popra pod nos!

Velikonočni prazniki me drugače ne zanimajo, kakor le ona stara pesmica, ki se imenuje "In vstal je kakor je rekel. Aleluja!" Nadalje še nisem opravil velikonočne spovedi, ker v spoved ne verjamem nič in sem pred tridesetimi leti zadnjič bil pri obhajilu. Nekateri pravijo, kakšni brezverci smo, in je imamo dokaz, da ni Boga? Tudi oni jih nimajo, da je Bog. Ako je, naj bo. Jaz nimam nobenih obveznosti, da bi ga podpiral, ker mi ni storil še nobene usluge. Ako sem lačen, si moram sam kupiti jedi; ako sem razcepčan, si moram sam kupiti obleko; ako sem bolan moram sam plačati zdravnika in zdravila; ako nimam denarja, ne dobim ničesar. Zato tudi nisem nikomur dolžan nobene časti, posebno ne kakšnemu tisoč let staremu bogu, ki mi ni še nikdar pomagal.

Ako ne bi duhovniki delali z Jehovo dobre kupčije, bi ga tudi oni kmalu pozabili, kajti prepričan sem, da ne da nobeden duhovnik počenega groša zanj. Ako ni to resnica, zakaj pa vsak duhovnik pokliče najboljšega zdravnika, kadar močno zboli? Za-

kaj se ne zateče k Jehovi? Seveda zato, ker ve, da je Jehova slab zdravnik. Končno tudi duhovniki verujejo v dolarskega boga kakor jaz, razlika je le ta, da jaz to odkrito priznam, duhovniki pa ne — in ne morejo, ker potem bi bilo konec njihovega biznisa. Jack Vert.

Delavčeva pomlad

Bishop, Pa. — Zima se poslavlja, narava se prebuja, travniki zelene in vse se veseli prihoda pomladi, vstajenja narave, ki se ponavlja leto za letom. Tudi delavec trpin pričakuje vstajenja. Že stoletja ga pričakuje, ali še sedaj ni zacvetela prava pomlad za uboge delavce trpine. Za delavce je še vedno zima, posebno pa mrazi onega delavca, ki se zavne svojega dela in ki ve, da se mu godi krivica radi sedanje nepravilne uredbe, kajti paraziti in izkoriščevalci ga tlačijo k tlom. Premajhna je še armada onih, ki se zavedajo tega in ki so pripravljeni, da se bi otresli človeških pijavk.

Zalostna je delavčeva preteklost, tako tudi sedanjost, bodočnost pa bo prav takša, dokler se ne strnejo vse delavske mase v eno ogromno skupino, ki bo zahtevala in dobila vse kar ji gre. Zato je treba, da se delavci organizirajo, da se bo želja čimprej uresničila. Le v delavskih organizacijah je prilika, da se delavci potom teh osvobodijo izpod jarma. (Potem bo delavcem zasijala pomlad, ki jo mnogi težko pričakujejo; kadar bo vstal delavec izpod pete izkoriščevalcev, tedaj nam bo zasijala pomlad v vsej svoji lepoti.)

Da pozabimo vsaj za malo časa na razredno krivičnost, je samostojno društvo SND sklenilo, da priredi veselico dne 27. aprila zvečer. Igral bo Moravčev orkester. Okoliškimi naselbinam se pripravljamo za obilno udeležbo. — Članica društva 203.

Slabo oglašanje

Ambridge, Pa. — Presenečen sem bil, ko sem čital v Prosveti z dne 10. aprila, da je v naši naselbini v SND govoril v korist delavskega gibanja in soc. stranke Joško Oven. Slišal sem, da je bila precejšnja udeležba. Jaz in mnogo drugih pa nisimo nismo vedeli o tem shodu, dokler nisimo čitali v Prosveti. Nič ne bi rekel, če bi bili oddaljeni tri ali štiri milje, ampak ker živimo vsi tukajšnji rojaki v razdalji ene milje, kar ni velika daljaba, se mi pa čudno zdi, ker nas niso sklicatelj shoda o tem obvestili. Saj bi to lahko storili ustmenno. Vem tudi dobro, da Oven ni prišel v Ambridge tako, da ne bi nihče vedel o tem vsaj dva dni pred shodom in v tem času bi odbor shoda lahko obvestil tisoč Slovencev, ne pa samo te male grupe, kolikor nas je.

Še bolj pa sem bil presenečen in razočaran, ko sem čital, da je bilo na shodu precejšnje število rojakov iz naselbine Aliquippa, ki je oddaljena tri do štiri milje. Iz tega se pač lahko razvidi, da je bilo dovolj časa za obvestitev nas ostalih, na katere ste pozabili ali pa nas ne marate v vašo sredo. Tako postopanje nikakor ni na mestu.

John Kocjan,

predsednik društva 33.

Slavje pevskega kluba Zvon Milwaukee, Wis. — V sredini izdaja Prosvete je bil priobčen spored velikega koncerta, ki ga bo priredil v nedeljo 21. aprila pevski klub Zvon ob priliki slavlja svoje 30-letnice. S temi vrsticami se enkrat opozarjam vse naše občinstvo na to veliko prireditev in vabimo vse, ki ljubijo lepo petje ter žele, da bi naselbina napredovala tudi na kulturnem polju in da bi Zvon še v bodoče deloval čvrst in s svojimi staram navdušenjem.

Vatopnice se dobe pri vseh članih in stanejo 25c v predprodaji, pri vratih pa 40c. Popoldne bo v dvorani ples in prosta zabava, koncert pa se začne ob 7. zvečer.

John Dobnick.

Slavje pevskega kluba Zvon Milwaukee, Wis. — V sredini izdaja Prosvete je bil priobčen spored velikega koncerta, ki ga bo priredil v nedeljo 21. aprila pevski klub Zvon ob priliki slavlja svoje 30-letnice. S temi vrsticami se enkrat opozarjam vse naše občinstvo na to veliko prireditev in vabimo vse, ki ljubijo lepo petje ter žele, da bi naselbina napredovala tudi na kulturnem polju in da bi Zvon še v bodoče deloval čvrst in s svojimi staram navdušenjem.

Vatopnice se dobe pri vseh članih in stanejo 25c v predprodaji, pri vratih pa 40c. Popoldne bo v dvorani ples in prosta zabava, koncert pa se začne ob 7. zvečer.

John Dobnick.

O živcih in živčnosti

Besedi "živčen" (nervozen) in "živčnost" (nervoznost) čujemo sleherni dan, častni pravici, še večkrat pa po krivici izgovorimo. Razlaga teh besedi nikakor ni preprosta. "Živčen" je osnovnica obeh besedi in zanj, da je organ, ki ima v človekovem telesu in one lastnosti in dolžnosti, vendar zato živčen in živčnost še nista razumljiva.

Znani so nam čutni živi in gibni živi, ni sporočajo vse vplive, dotike in občutke, tičejo koža, matici (možganom), da jih gibni živi pa prenašajo povelja volje mišic da izvrši zaželjene gibe. Gre torej za nek ste napeljavo, slično telefonskemu omrežju. Kadar pa nekaj ne deluje, se je gotovo naša neke pokvarila; živi so oboleli.

Živčnost (nervoznost) pa ni zavisna od napak v omenjenem živčnem omrežju, še vloga igra neki tretji živčni sistem, na psihologija ga je krstila za vegetativni živčni sistem. Sta to v glavnem dva živa: vagus in nervus sympathicus. Delovanje dveh živcev je popolnoma neodvisno od zavesti. Njuno torišče je v obsežju pretrebušne votline; srce, želodec, ledvice in bezgavke so jima pokorni.

Nervus sympathicus spremlja vse žile najfinjše živce in je povsod tesno zvečeno. Tudi z vsemi zveznimi živi se deluje tudi povsod z njimi, vendar se človek tega čuti ne zaveda; zategadelj je njegovo imenotni živec) prav gotovo upravljeno. Povsod telesu so sočutna vlakna, ponekod v kletki, ponekod, komaj vidna in na videz brez zveze z ostalimi vlakni. Kadar nastanejo v nem živcu dražljaji, pospešijo vsi organi delovanje, srce utripa hitreje, znojnice pro, alina zvedeni, želodec in črevesje se neta, krvna telesa spremene svojo obliko, povsod velja vzgona, živca živčnost!

Nervus vagus (begajoči živec) je pa nasprotnje svojega "sočutnega" tovariša, govo delovanje je ovirajoče.

Ta menjava vzgona in oviranja, bita in ti, vzbujata različne pojave, ki smo jih krstili živčne (nervozne). Vzemimo samo primer človek hipoma pobleli ali zardi, ko se mu na kar na lepem potiti roke, ko mu narajajo ga zazebe v noge, mu odpove želodec, dobo, "astmo, kurjo polt in tako dalje. S menjajoči dražljaji, ki sta jim podvržena živa, so najbrže odvisni od možganov, pa predvsem od krvnih žlez (kalne in žlezle, malih ledic itd.), prav gotovo pa tudi duševnega razpoloženja, temperameta in nega telesnega počutja vsakega posameznika.

Pojave živčnosti je mogoče utreti le s vilihim splošnim telesnim utrjevanjem vs smotreno živčno razbremenitvijo.

Rojstvo sveta pred našimi očmi

Nova osolnca z novimi svetovi ali planeti je naša zemlja, se rode vsak dan soljstvu. Tega mnenja dr. Gustav Strom astronom na observatoriju Mt. Wilson viforniji. Carnegiejev institut je pred kratkim objavil to mnenje dr. Stromberga.

Pred tremi meseci so astronomi opazili, je zvezda Nova Herculis naglo zasijala s čanim žarenjem in nato je to žarenje sbleledi. Ta pojav ni bil prvi. Že večkrat pripetilo, da se je pojavila na nebu nova z močnim žarenjem; žarenje je trajalo mesecev in potem ponehalo. Kaj pomeni ta jav?

Dr. Stromberg odgovarja, da to je "eksplozija" solnca (vse zvezde stalnice so ca) in rojstvo novega osolnca, to je planet ki se razvijejo iz snovi, odtrgane od naš Čez milijone let, ko se masa elektronov planetih zgosti v pline in plini v trdine in čine, bodo to novi svetovi, na katerih bo ljenje mogoče. Na isti način se je pred gimili milijoni let rodilo naše osolnca z zemljo vred. To se dogaja neprestano.

Dr. Stromberg trdi, da so v vsevirje brez planetov in druga s planeti. Kolikor terih, je težko reči, vendar sta števili obbro balancirani.

Med astronomi je še mnogo takih, ki ne jamejo, da življenje obstoji kje v vesolju razen na zemlji, toda dr. Stromberg je nja, da je poleg našega še na milijarde planetov na katerih je življenje te ali one vrste. Nemogoče si je misliti — pravi dr. Strom — da bi bilo med tolikimi bilijoni solnc in osolnca s planeti, to je naše; prav tako je nemogoče misliti, da bi bil med milijardi planetov en sam, ki ima življenje, to je zemlja.

Leteci avtomobil

Na pariških ulicah so ljudje te dni ponovno in opazovali prvi model najnovejšega kombinaciji avtomobila in letala. Čudno aero-avtomobil napravilja v zraku vti enokrovnik, ki so mu pristigli perotni strani se dajo tako stianiti k truplu, da se kor bi bile z njim zlite v celoto. Iz kooz roserije pa se da sprožiti tretje kolo in motorni avtomobil spremenjen letalo po ulicah.

Iznajdba še ni dokončno preizkušena, si ter ima dva nedostataka. Krila aero-avtomobila se lahko pritegnejo k trupu šele potem, ko letalo tla pod seboj. Za drugo nedostato mobila pa je potrebno precej velika površina, da se izumitelj prepričan, da se Vendar je izumitelj prepričan, da se posrečilo obo nedostataka v doglednem času pravitler uveljaviti svoj izum za čim več tičeje rabo.

(Daže iz prve kolone.)

Zato se bodo ponavljale njih ofenzivne donkišotaka zaletavanja in teroristične napade, dokler bo burbonizem razjedal naše družbo.

Od leve na desno: Francis J. Gorman, Heywood Brown, Harold Rugg, Henry Berger in Jonathan Eddy. Vsi ti so nastopili na shodu, ki ga je sklicala unija časopisnih delavcev v New Yorku.

Maksim Gorki: MATI SOCIALEN ROMAN

— Odpočijte se... lahko noč! Toplota je vela iz njenega glasu in njene sive oči so mehko pobožale materin obraz...

— Poglejte, kakšna jelka! — je vzkliknila Sofja, kazaje materi drevo ob cesti. Mati se je ustavila in pogledala — jelka ni bila nič višja, nič gosteja od drugih.

— Lepo drevo! — je smeje pripomnila mati; gledala je, kako se je veter igral s sivimi lasmi tovarišice.

Od časa do časa se je Sofja gibko sklonila in utrjala poljski cvet; z drobnimi prsti je prizajno gladila trepetajoče liste in tiho prepevala.

— Srečali in prehajali sta kmete, pešce in na vozeh in jih pozdravljali: — Srečno!

Pomladno solnce je ljubezljivo pripekalo, mehko se je svetilo sinje nebo, na obeh straneh ceate se je razprostiral teman jelovi gozd, jarko so zelenela polja, ptice so prepevale, gozd, smolnat vzduh je toplo in nežno božal lice.

— Ali se ne boste utrudili? — je vprašala mati Sofjo. — Mislite, da sem malo hodila! Hoje sem vajena...

Vse to je vleklo njeno srce k tovarišici s svetlimi očmi, in mati se je nehote primikalala k njej. Časih je v Sofjinih besedah zavzelo nekaj glasnega, rezkega, kar se je materi zdelo odveč in zbujačo v njej strah.

— Ne govornim o tem... po licih vam jih človek lahko prisodi še več. A če pogleda v vaše oči, če vas posluša, se začudi... Človeku se zdi, kakor da ima pred sabo mlado dekletce. Vaše življenje je nemirno in težko, nevarno, a vaše srce se — smeje.

— Ne čutim, da mi je težko, in si ne morem predstavljati lepšega, zanimivejšega življenja... Klicala vas bom za — Nilovno, Pelageja — vam ne pristojata.

— Izdati me lahko, če hočete, ampak mislim, da tega ne storite — je dejala uverjeno. Močno so bili prestrašeni in vso noč niso zatisnili očesa pričakujoč vsak čas, da kdo potrka na duri, a v orednikom je niso izročili in zjutraj so se z njo vred norčevali iz policije.

— Imenujte me, kakor vam je drago! — je zamišljeno dejala mati. — Kakor hočete, tako me kličite... Zmerom vas gledam, poslušam in premišljam. In najprijetnejše mi je videti, da poznate pota češkovskega srca. Vse v človeku se razodeva vašim očem... kar sama od sebe se odpira duša pred vami.

— Ni je videti... najbrž je legla spat. Tudi ti ljudje so utrujeni... tudi njih življenje je težavno kakor naše!

— Zmagali bomo, ker smo z delavskim ljudstvom! — je uverjeno in glasno dejala Sofja. — Silo za delo, svojo vero v zmago resnice zagemamo iz ljudstva, a ljudstvo je neuhajljiv vir sile, duhovne in delovne... V njem so skrivte vse možnosti in z njim je vse dosegljivo!... Zbuditi je treba le njegovo zavest, njegovo dušo, veliko dušo otroka, ki mu zavirajo rast... — Kdo vas nagradi za vaše delo? — je vprašala mati tiho in žalostno.

— Ni je videti... najbrž je legla spat. Tudi ti ljudje so utrujeni... tudi njih življenje je težavno kakor naše!

— Plaćilo smo že dobili!... Našli smo življenje, ki nas zadovoljuje, široko in polno živimo z vsemi silami svoje duše — kaj si še želite?

— Ni je videti... najbrž je legla spat. Tudi ti ljudje so utrujeni... tudi njih življenje je težavno kakor naše!

— Miha! — je uverjeno in glasno dejala Sofja. — Silo za delo, svojo vero v zmago resnice zagemamo iz ljudstva, a ljudstvo je neuhajljiv vir sile, duhovne in delovne... V njem so skrivte vse možnosti in z njim je vse dosegljivo!... Zbuditi je treba le njegovo zavest, njegovo dušo, veliko dušo otroka, ki mu zavirajo rast... — Kdo vas nagradi za vaše delo? — je vprašala mati tiho in žalostno.

— Ni je videti... najbrž je legla spat. Tudi ti ljudje so utrujeni... tudi njih življenje je težavno kakor naše!

— Miha! — je uverjeno in glasno dejala Sofja. — Silo za delo, svojo vero v zmago resnice zagemamo iz ljudstva, a ljudstvo je neuhajljiv vir sile, duhovne in delovne... V njem so skrivte vse možnosti in z njim je vse dosegljivo!... Zbuditi je treba le njegovo zavest, njegovo dušo, veliko dušo otroka, ki mu zavirajo rast... — Kdo vas nagradi za vaše delo? — je vprašala mati tiho in žalostno.

— Ni je videti... najbrž je legla spat. Tudi ti ljudje so utrujeni... tudi njih življenje je težavno kakor naše!

— Miha! — je uverjeno in glasno dejala Sofja. — Silo za delo, svojo vero v zmago resnice zagemamo iz ljudstva, a ljudstvo je neuhajljiv vir sile, duhovne in delovne... V njem so skrivte vse možnosti in z njim je vse dosegljivo!... Zbuditi je treba le njegovo zavest, njegovo dušo, veliko dušo otroka, ki mu zavirajo rast... — Kdo vas nagradi za vaše delo? — je vprašala mati tiho in žalostno.

— Ni je videti... najbrž je legla spat. Tudi ti ljudje so utrujeni... tudi njih življenje je težavno kakor naše!

— Miha! — je uverjeno in glasno dejala Sofja. — Silo za delo, svojo vero v zmago resnice zagemamo iz ljudstva, a ljudstvo je neuhajljiv vir sile, duhovne in delovne... V njem so skrivte vse možnosti in z njim je vse dosegljivo!... Zbuditi je treba le njegovo zavest, njegovo dušo, veliko dušo otroka, ki mu zavirajo rast... — Kdo vas nagradi za vaše delo? — je vprašala mati tiho in žalostno.

— Ni je videti... najbrž je legla spat. Tudi ti ljudje so utrujeni... tudi njih življenje je težavno kakor naše!

— Miha! — je uverjeno in glasno dejala Sofja. — Silo za delo, svojo vero v zmago resnice zagemamo iz ljudstva, a ljudstvo je neuhajljiv vir sile, duhovne in delovne... V njem so skrivte vse možnosti in z njim je vse dosegljivo!... Zbuditi je treba le njegovo zavest, njegovo dušo, veliko dušo otroka, ki mu zavirajo rast... — Kdo vas nagradi za vaše delo? — je vprašala mati tiho in žalostno.

— Ni je videti... najbrž je legla spat. Tudi ti ljudje so utrujeni... tudi njih življenje je težavno kakor naše!

— Miha! — je uverjeno in glasno dejala Sofja. — Silo za delo, svojo vero v zmago resnice zagemamo iz ljudstva, a ljudstvo je neuhajljiv vir sile, duhovne in delovne... V njem so skrivte vse možnosti in z njim je vse dosegljivo!... Zbuditi je treba le njegovo zavest, njegovo dušo, veliko dušo otroka, ki mu zavirajo rast... — Kdo vas nagradi za vaše delo? — je vprašala mati tiho in žalostno.

— Ni je videti... najbrž je legla spat. Tudi ti ljudje so utrujeni... tudi njih življenje je težavno kakor naše!

— Miha! — je uverjeno in glasno dejala Sofja. — Silo za delo, svojo vero v zmago resnice zagemamo iz ljudstva, a ljudstvo je neuhajljiv vir sile, duhovne in delovne... V njem so skrivte vse možnosti in z njim je vse dosegljivo!... Zbuditi je treba le njegovo zavest, njegovo dušo, veliko dušo otroka, ki mu zavirajo rast... — Kdo vas nagradi za vaše delo? — je vprašala mati tiho in žalostno.

— Ni je videti... najbrž je legla spat. Tudi ti ljudje so utrujeni... tudi njih življenje je težavno kakor naše!

— Miha! — je uverjeno in glasno dejala Sofja. — Silo za delo, svojo vero v zmago resnice zagemamo iz ljudstva, a ljudstvo je neuhajljiv vir sile, duhovne in delovne... V njem so skrivte vse možnosti in z njim je vse dosegljivo!... Zbuditi je treba le njegovo zavest, njegovo dušo, veliko dušo otroka, ki mu zavirajo rast... — Kdo vas nagradi za vaše delo? — je vprašala mati tiho in žalostno.

— Ni je videti... najbrž je legla spat. Tudi ti ljudje so utrujeni... tudi njih življenje je težavno kakor naše!

— Miha! — je uverjeno in glasno dejala Sofja. — Silo za delo, svojo vero v zmago resnice zagemamo iz ljudstva, a ljudstvo je neuhajljiv vir sile, duhovne in delovne... V njem so skrivte vse možnosti in z njim je vse dosegljivo!... Zbuditi je treba le njegovo zavest, njegovo dušo, veliko dušo otroka, ki mu zavirajo rast... — Kdo vas nagradi za vaše delo? — je vprašala mati tiho in žalostno.

— Ni je videti... najbrž je legla spat. Tudi ti ljudje so utrujeni... tudi njih življenje je težavno kakor naše!

— Miha! — je uverjeno in glasno dejala Sofja. — Silo za delo, svojo vero v zmago resnice zagemamo iz ljudstva, a ljudstvo je neuhajljiv vir sile, duhovne in delovne... V njem so skrivte vse možnosti in z njim je vse dosegljivo!... Zbuditi je treba le njegovo zavest, njegovo dušo, veliko dušo otroka, ki mu zavirajo rast... — Kdo vas nagradi za vaše delo? — je vprašala mati tiho in žalostno.

— Ni je videti... najbrž je legla spat. Tudi ti ljudje so utrujeni... tudi njih življenje je težavno kakor naše!

— Miha! — je uverjeno in glasno dejala Sofja. — Silo za delo, svojo vero v zmago resnice zagemamo iz ljudstva, a ljudstvo je neuhajljiv vir sile, duhovne in delovne... V njem so skrivte vse možnosti in z njim je vse dosegljivo!... Zbuditi je treba le njegovo zavest, njegovo dušo, veliko dušo otroka, ki mu zavirajo rast... — Kdo vas nagradi za vaše delo? — je vprašala mati tiho in žalostno.

— Ni je videti... najbrž je legla spat. Tudi ti ljudje so utrujeni... tudi njih življenje je težavno kakor naše!

— Miha! — je uverjeno in glasno dejala Sofja. — Silo za delo, svojo vero v zmago resnice zagemamo iz ljudstva, a ljudstvo je neuhajljiv vir sile, duhovne in delovne... V njem so skrivte vse možnosti in z njim je vse dosegljivo!... Zbuditi je treba le njegovo zavest, njegovo dušo, veliko dušo otroka, ki mu zavirajo rast... — Kdo vas nagradi za vaše delo? — je vprašala mati tiho in žalostno.

— Ni je videti... najbrž je legla spat. Tudi ti ljudje so utrujeni... tudi njih življenje je težavno kakor naše!

— Miha! — je uverjeno in glasno dejala Sofja. — Silo za delo, svojo vero v zmago resnice zagemamo iz ljudstva, a ljudstvo je neuhajljiv vir sile, duhovne in delovne... V njem so skrivte vse možnosti in z njim je vse dosegljivo!... Zbuditi je treba le njegovo zavest, njegovo dušo, veliko dušo otroka, ki mu zavirajo rast... — Kdo vas nagradi za vaše delo? — je vprašala mati tiho in žalostno.

— Ni je videti... najbrž je legla spat. Tudi ti ljudje so utrujeni... tudi njih življenje je težavno kakor naše!

— Miha! — je uverjeno in glasno dejala Sofja. — Silo za delo, svojo vero v zmago resnice zagemamo iz ljudstva, a ljudstvo je neuhajljiv vir sile, duhovne in delovne... V njem so skrivte vse možnosti in z njim je vse dosegljivo!... Zbuditi je treba le njegovo zavest, njegovo dušo, veliko dušo otroka, ki mu zavirajo rast... — Kdo vas nagradi za vaše delo? — je vprašala mati tiho in žalostno.

— Ni je videti... najbrž je legla spat. Tudi ti ljudje so utrujeni... tudi njih življenje je težavno kakor naše!

— Miha! — je uverjeno in glasno dejala Sofja. — Silo za delo, svojo vero v zmago resnice zagemamo iz ljudstva, a ljudstvo je neuhajljiv vir sile, duhovne in delovne... V njem so skrivte vse možnosti in z njim je vse dosegljivo!... Zbuditi je treba le njegovo zavest, njegovo dušo, veliko dušo otroka, ki mu zavirajo rast... — Kdo vas nagradi za vaše delo? — je vprašala mati tiho in žalostno.

— Ni je videti... najbrž je legla spat. Tudi ti ljudje so utrujeni... tudi njih življenje je težavno kakor naše!

— Miha! — je uverjeno in glasno dejala Sofja. — Silo za delo, svojo vero v zmago resnice zagemamo iz ljudstva, a ljudstvo je neuhajljiv vir sile, duhovne in delovne... V njem so skrivte vse možnosti in z njim je vse dosegljivo!... Zbuditi je treba le njegovo zavest, njegovo dušo, veliko dušo otroka, ki mu zavirajo rast... — Kdo vas nagradi za vaše delo? — je vprašala mati tiho in žalostno.

— Ni je videti... najbrž je legla spat. Tudi ti ljudje so utrujeni... tudi njih življenje je težavno kakor naše!

— Miha! — je uverjeno in glasno dejala Sofja. — Silo za delo, svojo vero v zmago resnice zagemamo iz ljudstva, a ljudstvo je neuhajljiv vir sile, duhovne in delovne... V njem so skrivte vse možnosti in z njim je vse dosegljivo!... Zbuditi je treba le njegovo zavest, njegovo dušo, veliko dušo otroka, ki mu zavirajo rast... — Kdo vas nagradi za vaše delo? — je vprašala mati tiho in žalostno.

čno sem se odločil, da grem ponovno v Ljubljano. Navdajale so me tudi slutnje, da ni vse v redu in pozneje se je res pokazalo, da me slutnje niso varale. Imel sem znanca, ki je tudi imel potni list in karto pri tistem agentu. Nekega jesenskega dne sva se skupno podala v Ljubljano, da doženeva' vzrok zavlačevanja. Prišla sva v agentov urad, kjer sva začudena obstala, ker sva videla same tuje obraze, najinega agenta pa ni bilo nikjer. Uradniki so naju pričeli izpraševati, kaj želiva in povedala sva jim cilj najinega obiska. Potem so naju informirali, da se tisti agent nahaja v zaporu in da sta dva njegova uradnika pobegnila v Ameriko. Agent jo je mislil tudi popihati v Ameriko, pa ga je pravočasno prišla policija na ljubljanskem kolodvoru, ko se je hotel po francosko posloviti.

Po aretaciji tega agenta so pisarno prevzeli drugi ljudje, ki so nama povedali o njegovi nepoštenosti in poneverbi, ki jo je izvršil. Ko sva jim pojasnila, da ima agent najina potna lista in karti, so nama svetovali, naj ga obiščeva v ječi in zahtevava pojasnila. Dali so nama posebni listek in nama naročili, naj ga izročiva ječarju.

Ko sva prišla pred jetnišnico, je naju neki gospod vprašal, kaj želiva. Ta gospod, kakor sva pozneje izvedela, je bil sodnik in je nama takoj izpolnil željo. Šel je v celico in kmalu se je vrnil z agentom, nakar smo skupno odšli v sodnikovo pisarno. Sodnik je agenta vprašal, če naju pozna, on pa je pobesil oči in dejal, da naju morda pozna le po imenu, drugače pa sva popolnoma neznanca. Ker sva sodniku že prej povedala, da ima agent najina potna lista in karti, je zahteval, naj nama te stvari takoj vrne. Agent je potem priznal, da sva mu res izročila karti in potna lista, katere pa je poslal parobrodni družbi v Zagreb in da je ta reč v redu.

Sodnik je nama potem svetoval, naj se odpraviva v Zagreb, da na pristojnem mestu poizveva, če je vse tako kakor trdi agent. Če ne bova tam dobili svojih stvari, naj se vrneva v Ljubljano in on bo podzvel potrebno akcijo proti agentu, ki se pokori v zaporu za svoje grehe. Vprašal naju je tudi, če sva izročila agentu kaj denarja, kar sva zanikala.

Naslednji dan sva se z znanecem odpravila v Zagreb. V uradu družbe sva pojasnila, kako naju je ljubljanski agent varal in da bi morala že davno odgovoriti v Ameriko, ako ne bi bilo zavlačevanja. Bala sva se tudi, da je agent prodal najini karti in denar zapravljal, toda ko sva bila informirana, da sta najina potna lista in karti v uradu, sva bila oba vesela.

Pozneje sva izvedela, da je tisti ljubljanski agent osleparil veliko število ljudi predno so ga vtaknili za omrežje. Oblastem so ga izdali neki Kočevarji, od katerih je vlek el denar pod pretvezo, da jih bo spravil v Ameriko. Ko so spoznali, da so mu nasedli, so ga naznanili policiji, ki ga je aretirala. Agent jim je namreč zatrjeval, da jim bo preskrbel potne liste, karte in druge potrebne stvari, da bodo lahko odpotovali v Ameriko in na ta način jih je osmukal za več tisoč kron. Res je ponarenil nekaj potnih listov, in ko jo je mislil popihati s prisleparjenim denarjem v Ameriko, so ga aretirali. Njegova pomagata sta imela več sreče, ker sta pravočasno odneale pete.

Ko sva z znanecem opravila svoje zadeve v Zagrebu, sva se vrnila domov. Bila sva prepričana, da ne bo nadaljnjih sitnosti, ker so naju zagrebški agentje zagotovili, da bodo vse uredili in potem pisмено obvestili, kdaj bo treba odpotovati. Rekli so, da urad vodijo pošteni in da bodo pazili, da ne bo več zmešnjav.

Z znanecem sva spet laglje dihala in mislila na dan, ko se bo treba odpraviti na dolgo pot. Pozabila sva na vse sitnosti in pričakovala obvestila iz Zagreba, ki pa ni hotelo priti. Tako sva čakala par mesecev in končno sva prejela pismo, naj se osebno zgledava v zagrebškem uradu, kjer nama bodo uredili potrebne stvari in par dni po-

znej bova morala odriniti proti Ameriki. Sva sva spet v Zagreb in v uradu so imeli rea vse pripravljeno, le potrdilo od ameriškega konzula je še manjkalo. Zato sva šla v njegov urad, ki je izdal potrdilo brezplačno, ko sva ga informirala, da je sleparski agent zadrževal najin odhod v Ameriko. Potem sva se vrnila domov, kjer je bilo treba čakati nadaljnji teden in potem sva prejela od agenture parobrodne družbe obvestilo, da je prišel čas za odhod.

Z znanecem sva uredila prtljago in druge stvari in treba se je bilo posloviti od bližnjih sorodnikov in prijateljev. Mnogi so naju blagorivali, ker bova odšla v deželo, v kateri se cedita mleko in med. Mnogo je bilo ljudi takrat kakor jih je še danes, ki si predstavljajo Ameriko v drugačni luči kakor v resnici je. Tudi midva sva zidala gradove v oblakih, čeprav sva vedela, da je treba v Ameriki trdo delati, da ni noben raj in da se tam zlato ne pobira na cestah, kakor so nekateri domnevali.

V tistih časih se je v našem kraju veliko govorilo o Ameriki. Povečini so se slisale le dobre stvari; tistim, ki so risali njeno slabo stran, ljudje sploh niso verjeli.

Prišel je dan odhoda in z znanecem sva zapustila rojstvo vas Plemberg. Iz stopiške fare sva bila sama, medpotoma pa so se nama pridružili drugi in število "srečnih" potnikov je stalno naraščalo. Neko dekle je bilo iz sosednje vasi, iz podgrajske fare pa so se nama pridružili dva fanta in dve dekletki. V vasi Težka voda smo vstopili v gostilno, kjer smo se nekoliko okrepčali z dolenskim vinom in prigrizkom.

William C. Bullitt (levo), ameriški poslanik v Moskvi, kongresnik Tinkham iz Massachusettsa.

Najhitrejša direktna vožnja v JUGOSLAVIJO

na največjih in najmoderniških parnikih, ki redno plujejo v vašo domovino. Plujejo iz New Yorka v Jugoslavijo. SATURNIA 17. MAJA — SATURNIA 3. JULIJA. Poveljate se te hitre vožnje in udobnosti ter ekonomije, da greste DIREKTNO brez vsake premenilave vlakov, MILO PODNEBNEJŠE SOLNČNE JUŽNE VOŽNJE vsa pomaga na udobnostih in pri zabavi moderne ugodnosti, prijateljske postrežbe in izvrstna kuhinja.

Preko Genove — v 15 urah v Jugoslavijo REX (svetovno najhitrejši parnik) 27. apr., 25. maja, 15. junija CONTE DI SAVOIA 11. maja, 8. junija, 29. junija Oglasite se pri kateremkoli našem agentu ali na: 333 N. Michigan Ave., Chicago, Ill.

Italian Line

NAROČITE SI DNEVNIK PROSVETO

Po sklepu 10. redne konvencije se lahko naroči na list Prosveta in šteje eden, dva, tri, štiri ali pet članov iz ene družine ki eni naročnik. Prosveta stane za vse enako, za člana ali nečlane \$6.00 za eno leto nazaj. Ker pa člani že plačajo pri assessmentu \$1.20 za teden, se jim to šteje k naročnin. Torej sedaj ni varoka, reči, da je list predrag za vas. S. N. P. J. List Prosveta je vaša lastnina in gotovo je v vsaki družini tisti ki bi rad čital list vsak dan. Cena listu Prosveta je:

Table with subscription rates for Prosveta magazine, including prices for 1, 2, 3, 4, and 5 issues per week.

Order v pisnu in si naročite Prosveto, list, ki je vaša lastnina. Pojasnilo:—Vselej kakor hitro kateri teh članov preneha biti član S.N.P.J. ali če se preseli proč od družine in bo zahteval sam svoj list tednik, le moral tisti član iz dotične družine, ki je tako skupno naročena na dnevno Prosveto, to takoj naznaniti upravništvu lista, in obenem doplačati delno vsoto listu Prosveta. Ako tega ne stori, tedaj mora upravništvo vsoto datum za to vsoto naročniku.

PROSVETA, S.N.P.J., 2657 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill. Priloženo pošiljam naročnino za list Prosveto vsoto \$.....

Form for ordering Prosveta magazine, including fields for name, address, and subscription details.

TISKARNA S.N.P.J.

SPREJEMA VSA v tiskarsko obrt spadajoča dela

Tiska vabila za veselice in shode, vizitnice, časopisne knjige, koledarje, letake itd. v slovenskem, hrvaškem, slovaškem, češkem, nemškem, angleškem jeziku in drugih.

VOĐSTVO TISKARNE APELIRA NA ČLANSTVO S.N.P.J., DA TISKOVINE NAROČA. V SVOJI TISKARNI

Vsa pojasnila daje vodstvo tiskarne. Cene zmerne, unizsko delo prve vrste.

Pišite po informacije na naslov: S.N.P.J. PRINTERY

2657-59 SO. LAWNDALE AVENUE, Telefon Rockwell 4904, CHICAGO, ILL.

Tam se dobe na željo tudi vse ostrejša pojasnila

Izkušnje slovenskega priseljence

Piše Frank Kroll

Kakor na tisoče drugih, ki so morali s trehuhom za kruhom v neznan svet, sem moral tudi jaz zapustiti rodno grudo in se odpraviti na dolgo pot v Ameriko. Takoj v začetku, ko sem se odpravil v novo deželo, sem imel mnogo sitnosti, največ pa zaradi potnega lista.

Prejel sem namreč pismo od strica iz Amerike, v katerem me je vprašal, če hočem priti za njim. Jaz sem mu takoj odpisal, da njegovo povabilo z veseljem sprejemem, čeprav bom imel poteškoče pri iskanju potnega lista in drugih potrebnih stvari. Stricu sem pojasnil razmere in obljubil, da bom skušal dobiti potni list.

mesto. Ko sem se poslovil od agenta, me je zagotovil, da mi bo že dal vedeti, kdaj lahko odpotujem.

Po par tednih čakanja, ko ni bilo od agenta nobenega glasu, me je začelo skrbeti. Odločil sem se, da ga ponovno obiščem in tako ugotovim vzrok dolgega molka. Dolgo pot do Ljubljane sem premeril peš in takoj odšel v agentov urad. Tam sem opazil nekega možkega, ki je stal pred vhodom. Vprašal me je, kaj želim in ker mi ni dovolil vstopa v pisarno, sem mu povedal, kdo sem in kaj hočem izvedeti. On mi je potem povedal, da je gospod agent zelo zaposlen in da ne utegne govoriti z menoj. Pojasnil sem mu, da sem napravil dolgo pot iz Novega mesta in da se ne maram vrniti, ne da bi dosegel svojega namena. Na to mi je odgovoril, da je on le agentov uslužbenec in mora delati tako kakor mu on ukaže. Najbolje bo, da se vrnem domov in tam čakam obvestila. Ko bo parnik pripravljen in vse drugo urejeno za odhod, bom lahko odpotoval brez vseh sitnosti. Ker mi ni drugega kazalo, sem se uklonil in vrnil domov.

Minili so tedni in meseci, toda obvestila ni bilo. Pričakoval sem, da mi bo agent ali pa njegov uslužbenec pisal, kakor mi je bilo obljubljeno, kar pa se ni zgodilo. Moja nestrpnost je bila z vsakim dnevom večja in kon-

od strica parobrodno karto in \$25. To vsoto, mi je pisal, bom moral pokazati ameriškim oblastem, ko dospem na Ellis Island pri New Yorku. Kar se tiče stroškov, sem imel torej vse preskrbljeno — karto in potrebni \$25. Treba se je bilo le porizuriti, da dobim potni list in zato sem se ponovno obrnil na glavarstvo v tej zadevi. V nekaj dneh so mi sporočili, da ni nobenih zaprek in da bom potni list kmalu dobil.

Kakor so mi poročali iz urada okrajnega glavarstva, tako se je tudi zgodilo. Dobil sem potni list, s katerim sem nemudoma odšel v Zagreb k amerškemu konzulu, da ga podpisam. Pri konzulu ni bilo nobenih sitnosti. Plačal sem deset dolarjev in s tem je bilo vse opravljeno.

Moja parobrodna karta je bila v rokah nekega agenta v Ljubljani, h kateremu sem se potem napotil. On mi je pojasnil, da je vse v redu in da bom lahko kmalu odpotoval čez veliko lužo, zaeno pa je zahteval mo potni list, češ, da bo vse šlo v lepšem redu in bo manj zmešnjav, za kar bo že on skrbel. Jaz sem mu izročil potni list, ker sem mu zaupal. V tem zaupanju sem se vrnil domov v Novo